

Gamalt, nytt og nyttig om samfunnstryggleik og beredskap

Fylkesberedskapssjef Ketil Matvik Foldal
Fagsamling for kommunale beredskapsmedarbeidarar
Angvika, 03.-04.06.2016

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Gamalt, nytt og nyttig – nokre stikkord

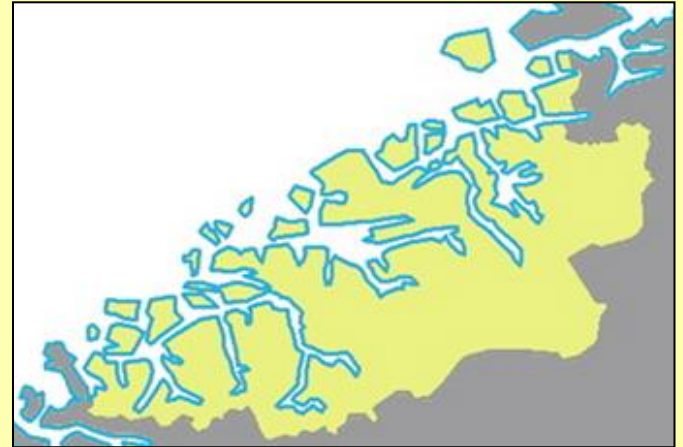
Frå programmet:

«- Prioritet i telenettet, fylkesmannen sine nettsider, nettverk for psykososiale kriseteam, fylkesROS, kommuneundersøkinga, tilsyn, ordførardag, NUSB, øvingar, gamle Erik og oldemora hans ...»

Vi skal innom det meste av dette, og litt til, i meir eller mindre tilfeldig rekkefølge.

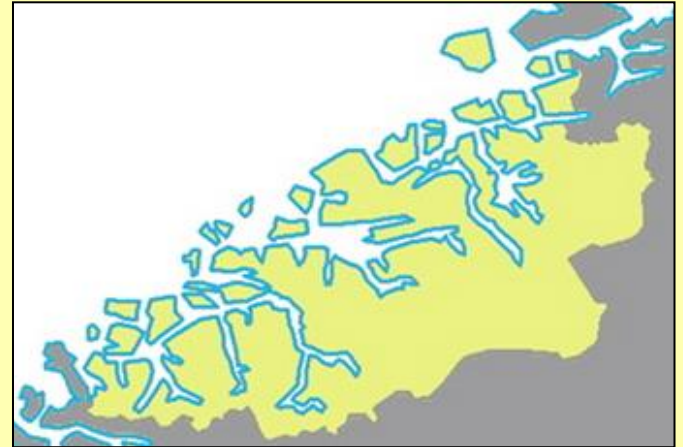
Det skjer mykje med rammeverket ...

- Politireforma
- Kommunereforma
- «Brannreform» ..?
- «Fylkeskommune- og fylkesmannsreform» ..?

- Riksrevisjonen sin rapport ...

Det skjer mykje med rammeverket ...

Lite tyder på at det blir grunnleggande endringar i oppgåveportefølje og relasjonar innanfor lokalt og regionalt arbeid med samfunnstryggleik og beredskap.

Dei geografiske strukturane blir justerte – på alle forvaltningsnivå.

Ingen veit kor store alle endringane blir ...

Nytt konsept for varsling av flaum og jordskred

The screenshot shows the VARSOM.NO website interface. At the top left is the logo 'V VARSOM.NO'. To the right are links for 'regObs', 'Til nedlasting', 'Kontaktinformasjon', 'Bulletins in english', and 'nve.no'. Below the logo is a search bar with the text 'Søk'. A navigation menu contains buttons for 'FORSIDA', 'SNØSKRED', 'FLOM', 'JORDSKRED', 'IS', 'NYTT', and 'OM VARSOM.NO'. A red-bordered box highlights a warning: 'FARE FOR FLOM/JØKULHLAUP FRA KOPPANGSBREEN, LYNGEN' with a link 'Se egen nyhetssak på denne siden.' Below this is a table titled 'Høyeste faregrad i dag' showing risk levels for 'Snøskred', 'Jordskred', and 'Flom' on 'Sø', 'Ma', and 'Ti' days. To the right, there is a section 'Følg vannstand og vannføring på Østlandet her!' and another section 'Fare for flom/jøkulhlaup fra Koppangsbreen, Lyngen' with a detailed description of the hazard.

FARE FOR FLOM/JØKULHLAUP FRA KOPPANGSBREEN, LYNGEN
[Se egen nyhetssak på denne siden.](#)

Høyeste faregrad i dag			
Sted	Sø	Ma	Ti
> Snøskred	?	?	?
> Jordskred	1	1	1
> Flom	2	2	2

Følg vannstand og vannføring på Østlandet her!
Grafene inneholder vannstands- og vannføringsobservasjoner fra de store sjøene og elvene på Østlandet. Alle grafene oppdateres automatisk, men med ulik hyppighet. For noen av sjøene er det også oppgitt vannstandsprognose.

Fare for flom/jøkulhlaup fra Koppangsbreen, Lyngen
Snøsmelting gjør at vannstanden i den bredemte innsjøen ved Koppangsbreen stiger. Det vil komme jøkulhlaup, og når det starter vil det komme mye vann med en gang. Dette kan medføre stor fare langs elveleiet.

- Nettstaden varsom.no er ny – og ein vesentleg berebjelke
- Varsel via fylkesmannen vil kome – omtrent som før

Nytt konsept for varsling av flaum og jordskred

- Det nye konseptet vart lansert hausten 2013
- Fleire interessante erfaringar både her i fylket og resten av landet
  - For låg varslings terskel
  - Ikkje synkrone varsel om flaum og jordskred
  - Og kva er egentleg eit jordskred ..?
  - Notoritet når all substans ligg på nett og blir oppdatert
- Konseptet er evaluert og vil bli justert

Nytt konsept for varsling av flaum og jordskred

- Vesentlege justeringar:
  - Varsel på gult nivå blir ikkje distribuerte gjennom varslingskanalen frå fylkesmannen til kommunane. Desse varsla blir erstatta av ei abonnementsordning som det blir opp til den enkelte å teikne.
  - Varsel på oransje og raudt nivå blir distribuerte som før. Dette vil sannsynlegvis gjere at varslingsordningane for flaum, skred og ekstremvêr (met.no – ingen endringar) blir meir synkroniserte.
  - Flaum og jordskredvarsel blir samordna og varslingsstekster og lenker blir betre tilrettelagt.
- Endringane blir gradvis innførte i løpet av 2015. Fullført når abonnementsordninga er på plass.

Nytt konsept for varsling av flaum og jordskred

Ei problemstilling heilt til slutt:

- Fargeskalaen er ny. Internasjonalt og tverrfagleg fargekonsept.
- Fargeskalaen har svakheiter med omsyn til å fange opp og gje rett klassifisering til skadeflaumar av «vestlandstypen»
- Det same gjeld fargeskalaen for jordskred.
- Konsekvensen er at mykje kan gå gale også på gult nivå ...

Aktsomhetsnivå	Flomstørrelse og skadeomfang
4 Varsel om flom	Vannføring som kan medføre omfattende oversvømmelser og flomskader på bebyggelse og infrastruktur over store områder. Vannføring med mer enn 50 års gjentaksintervall.
3 Varsel om flom	Vannføring som kan medføre omfattende oversvømmelser og flomskader på utsatte steder. Vannføring mellom 5 og 50 års gjentaksintervall.
2 Varsel om flom	Raskt økende vannføring som kan medføre lokale oversvømmelser. Spesielt stor vannføring/vannstand for årstiden, fare for isgang etc. Det kan forekomme store problemer/flomskader lokalt. Vannføring opp til 5 års gjentaksintervall.
1	Generelt trygge forhold/ingen spesiell fare.

Andre varslingsnyheiter ...

- Det er etablert ei varslingssteneste også for snøskred.
  - Nesten same fare- og fargeskala som for flaum og jordskred ...
  - Varsel på faregrad 5 blir vidareformidla til kommunane. Kanskje også på faregrad 4 – etter ei konkret vurdering.
  - Kva skal kommunen eigentleg med desse varsla ..?
- Ordninga med varsling av høg vasstand er avvikla. Varsel om ekstremt høg vasstand vert vidareført.

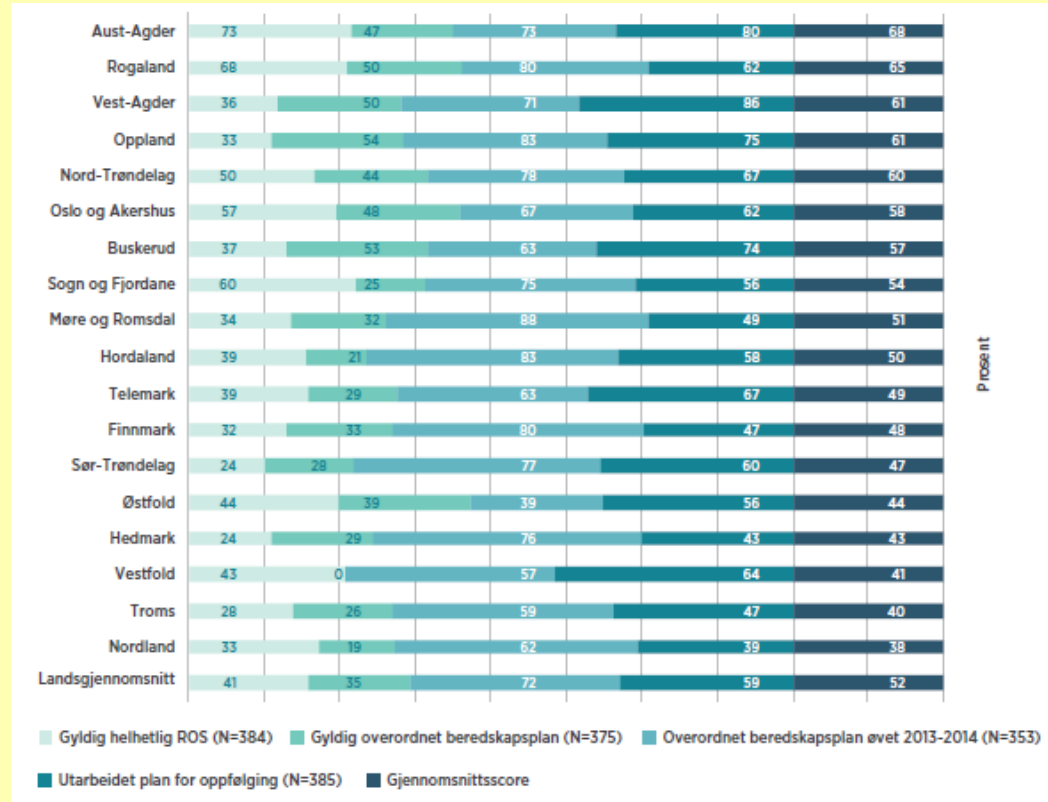
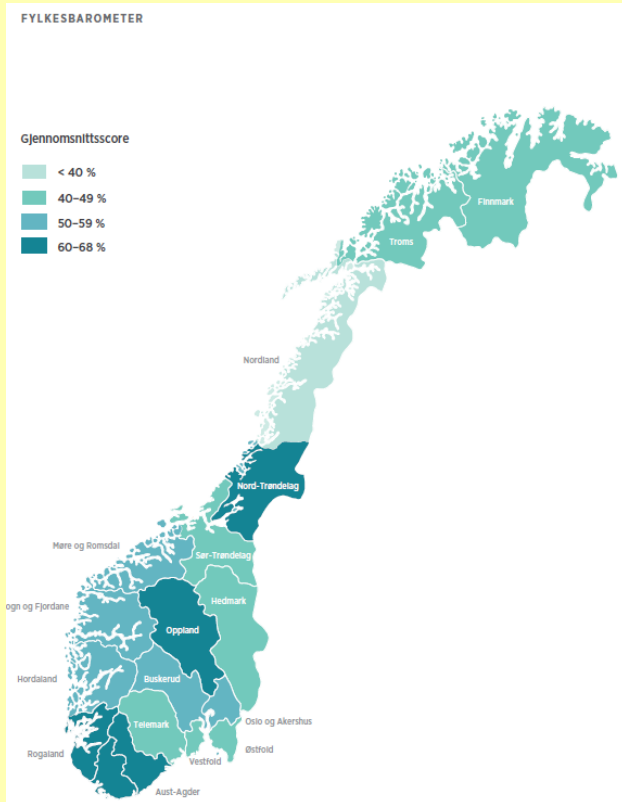

Kommuneundersøkinga 2015

FYLKE	ANTALL KOMMUNER	ANTALL SVAR	UBESVART	SVARPROSENT
Finnmark	19	19	0	100
Troms	24	19	5	79
Nordland	44	24	20	55
Nord-Trøndelag	23	18	5	78
Sør-Trøndelag	25	25	0	100
Sogn og Fjordane	26	25	1	96
Møre og Romsdal	36	36	0	100
Hordaland	33	31	2	94
Rogaland	26	26	0	100
Vest-Agder	15	14	1	93
Aust-Agder	15	15	0	100
Telemark	18	18	0	100
Vestfold	14	14	0	100
Buskerud	21	19	2	91
Oppland	26	24	2	92
Hedmark	22	21	1	96
Oslo og Akershus	23	21	2	91
Østfold	18	18	0	100
Hele landet	428	387	41	90

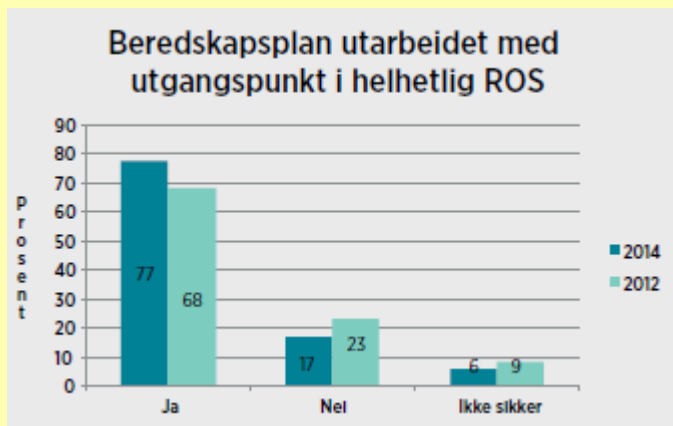
Kommuneundersøkinga 2015

Kommuneundersøkinga 2015

- På alle måtar betre enn tidlegare år
  - Presisjon i spørsmål og svar
  - Omfang og relevans (f.eks. kopling til forskriftskrav)
  - Gjennomføring og svarprosent
  - Edruelege konklusjonar i sluttrapporten
- Framleis ein del å gå på
  - Færre spørsmål om det aller viktigaste ..?
  - Betre leietekstar ..?

Har kommunen beredskap for bortfall av elektrisk kraft for følgende områder?

	Ja	Nei	Ikke sikker
Kriseledelse	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Helse- og omsorgstjenester	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Brann- og redningstjeneste	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐
Vann og avløp	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐

Kommuneundersøkinga 2015

VG NYHETER

< Nyheter

INNENRIKS | UTENRIKS | SISTE 48T | MENINGER

Ny rapport: Halvparten av kommunene svikter på beredskap

Høyre mener mange gir blaffen i folks sikkerhet

Ny rapport:
Halvparten av kommunene svikter på beredskap

Kommuneundersøkinga 2015

Møre og Romsdal

VG NYHETER

< Nyheter

Ny rapport om kommunene

Høyre mener mange g...

56 norske kommuner har ikke lovpålagte beredskapsplaner

Slik herjet Dagmar langs kysten

Møre og Romsdal ble det fylket som ble hardest rammet.
Foto: Kleiven, Robert/Scanpix

Viser bilde 6 av 23

av kommunene å beredskap

En rekke kommuner mangler lovpålagte beredskapsplaner. Dette er altfor dårlig, mener Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

Kommuneundersøkinga 2015

Møre og Romsdal

51 prosent av kommunene i Møre og Romsdal arbeider tilfredsstillende med samfunnssikkerhet og beredskap. En økning på 6 prosentpoeng fra fjorårets undersøkelse.

- 34 prosent av kommunene i Møre og Romsdal har en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse som oppfyller utvalgte krav. En økning på 16 prosentpoeng fra fjorårets undersøkelse.
- 32 prosent av kommunene i Møre og Romsdal har en overordnet beredskapsplan som oppfyller utvalgte krav. En økning på 13 prosentpoeng fra fjorårets undersøkelse.
- 88 prosent av kommunene i Møre og Romsdal har øvet overordnet beredskapsplan siste to år.
- 49 prosent av kommunene har en plan for oppfølging av arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap.

Alle de 36 kommunene i Møre og Romsdal besvarte årets kommuneundersøkelse.

Kommuneundersøkinga 2015

Møre og Romsdal

51 prosent av kommunene i Møre og Romsdal arbeider tilfredsstillende med samfunnssikkerhet og beredskap. En økning på 6 prosentpoeng fra fjorårets undersøkelse.

- 34 prosent av kommunene i Møre og Romsdal har en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse som oppfyller utvalgte krav. En økning på 16 prosentpoeng fra fjorårets undersøkelse.
- 32 prosent av kommunene i Møre og Romsdal har en overordnet beredskapsplan som oppfyller utvalgte krav. En økning på 13 prosentpoeng fra fjorårets undersøkelse.
- 88 prosent av kommunene i Møre og Romsdal har øvet overordnet beredskapsplan siste to år.
- 49 prosent av kommunene har en plan for oppfølging av arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap.

Alle de 36 kommunene i Møre og Romsdal besvarte årets kommuneundersøkelse.

Reliabelt ..?
Valid ..?
Interessant ..?

Prosjektskjønnsmiddel

Prosjekt som har fått støtte:

- ROS-analyse for ras og flom i Sunndal kommune (2011-2013)
- Interkommunalt brannsamarbeid på Nordmøre (2012)
- Interkommunalt beredskapssamarbeid på Nordmøre (2012-2013 ..?)
- 4 hjørnesteiner (2012-2013)

2014:

- Nettverk for kriseteam (400.000)
- Beredskap mot fjellskred og flodbølger (600.000)

2015:

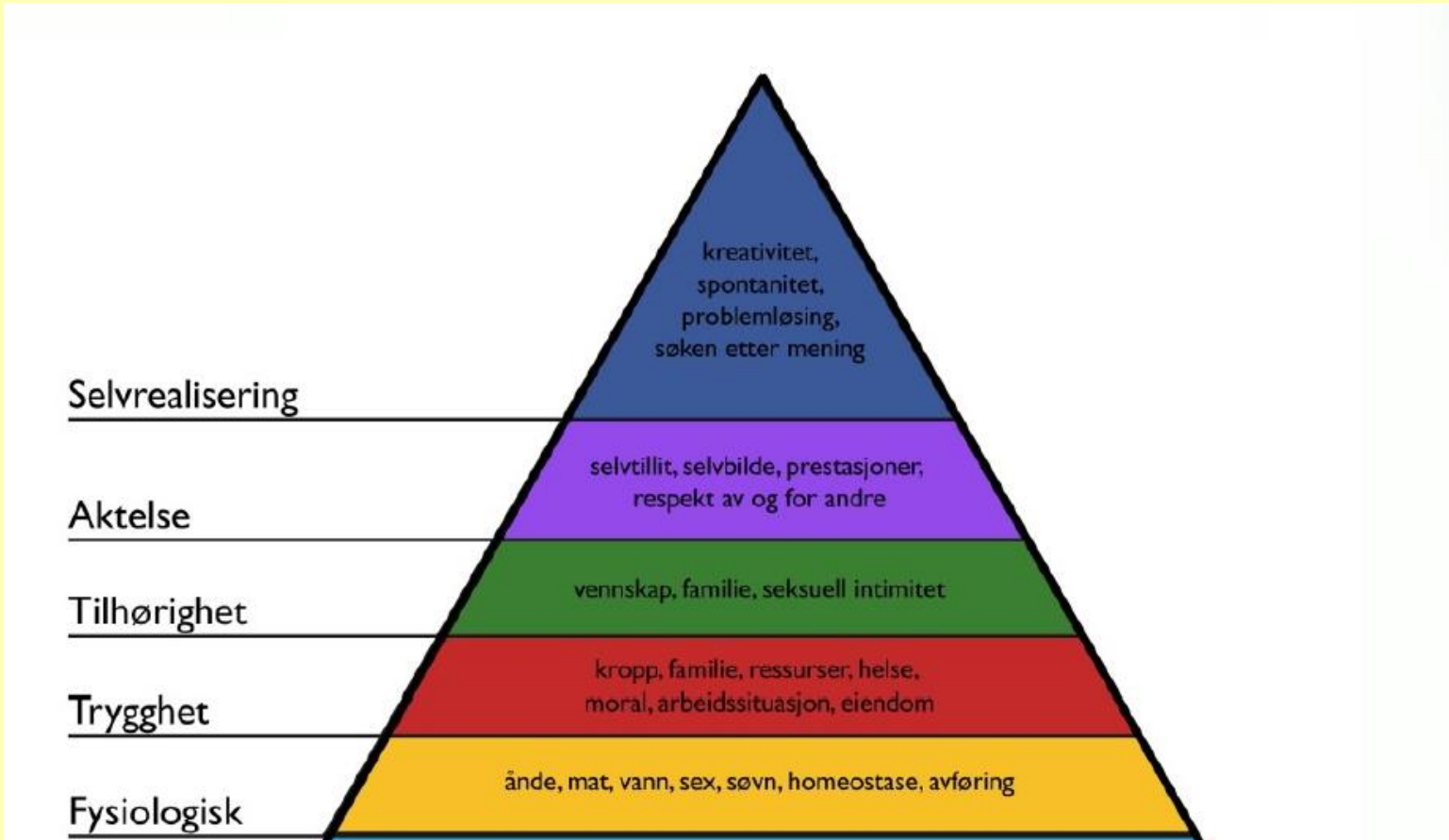
- Nettverk for kriseteam (700.000)
- System for implementering av beredskap (100.000)

50 søknader om til saman kr. 30.000 mill.

29 prosjekt fekk av potten på til saman kr. 8,23 mill.

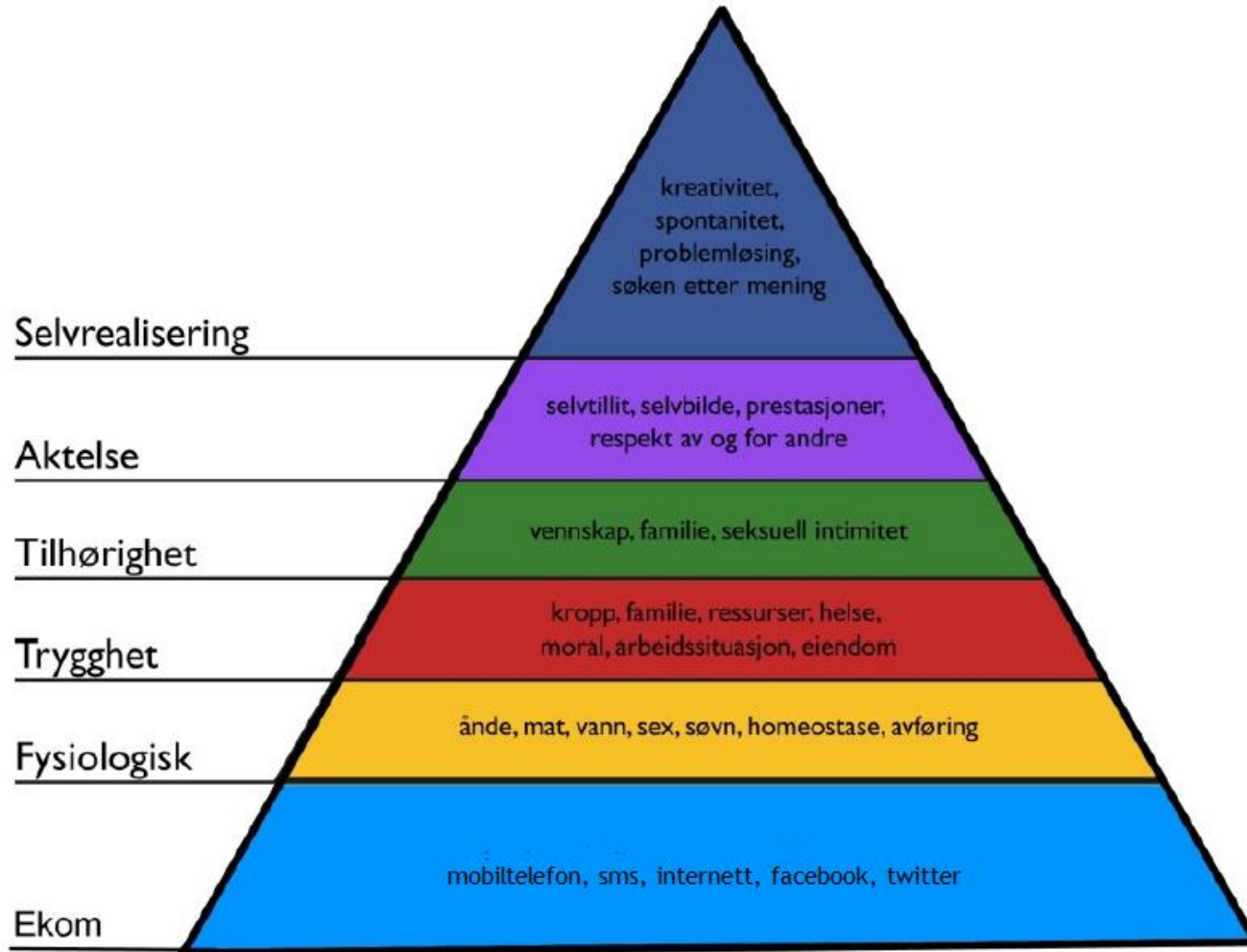

Forsterka ekom

Forsterka ekom

Forsterka ekom

Vedtekne tiltak som oppfølging etter Dagmar:

- Minstekrav til reservestraumskapastitet i mobilnett
- Forskrift om prioritet i mobilnettet
- Etablering av kartbasert system for varsling av utfall i ekomnett
- Etablering av «Ekomberedskapsråd»
- Ekom-retteleiar for kommunale ROS-analysar
- Forsterka ekomdekking i utvalde områder i kommunane

Forsterka ekom

Vedtekne tiltak som oppfølging etter Dagmar:

- Minstekrav til reservestraumskapastitet i mobilnett
- **Forskrift om prioritet i mobilnettet**
- Etablering av kartbasert system for varsling av utfall i ekomnett
- Etablering av «Ekomberedskapsråd»
- Ekom-retteleiar for kommunale ROS-analysar
- **Forsterka ekomdekking i utvalde områder i kommunane**

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Forsterka ekom

Nasjonalt prosjekt, med pilotar i Møre og Romsdal

Målsetting:

«I hver av landets kommuner skal det finnes ett sted i nærområdet der lokal kriseledelse, samt den øvrige befolkningen, skal kunne bruke egen mobiltelefon for å gi og motta beskjeder ved et langvarig strømutfall.»

Aktuelle tiltak er:

- styrking av nødstrømkapasitet til basestasjonar
- styrking av nødstrømkapasitet til knutepunkt i transmisjonsnettet

Der det er føremålstenleg, blir etablering av alternativt samband til basestasjonane vurdert.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Forsterka ekom

- Pilotprosjekt i Norddal og Sandøy, Førde og Leikanger, Vågan og Vestvågøy.

Forsterka ekom

- Pilotprosjekt i Norddal og Sandøy, Førde og Leikanger, Vågan og Vestvågøy.

pt

Konkrete tiltak for Norddal med Valldal sentrum

- Valldal 1 Telenor: Anskaffelse av 1 mobilt nødstrømsaggregat for Sylte basestasjon. Montering av utvendig kontakt.
- Valldal 2 Telenor: Etablering av nødstrøm (utvidet batteripakke eller aggregat) i transmisjon på Stranda og i Sykkylven.
- Valldal 3 Norkring: Etablere fast nødstrømsaggregat på Norkringstasjon Valldal 1. TeliaSonera og Tele2 har antenner på stasjonen. Strømbehov (kapasitet til aggregat) tilpasses alle antenner på basestasjonen.

Forsterka ekom

- Pilotprosjekt i Norddal og Sandøy, Førde og Leikanger, Vågan og Vestvågøy.
- Pilotprosjekt blir gjennomførte innanfor ramma på 30 mill. som vart løyvd over statsbudsjettet for 2014.
- Gjennomføring i andre kommunar er avhengig av framtidige løyvingar. Målsetjing 2020.
- Lokal/kommunal bistand er skissert, og kan verte aktuelt. Lagring, vedlikehald og innkopling av mobile aggregat – for eksempel.
- Fylkesmennene har sett opp forslag til prioriteringsrekkefølge.

Prioritet i mobilnettet

- Ordning for nøkkelpersonar i beredskaps-Noreg
  - Herunder kommunar, vassverk, brannvesen
- Fordelar knytt til mobilabonnementet
  - Prioritet over andre samtalar
  - Gjesting/roaming
- Bakdelar knytt til mobilabonnementet
  - Må vere bedriftsabonnement
  - Årsavgift
- Først må verksemda (kommunen) søkje om godkjenning.
- Dernest kan prioritetsabonnement bestillast direkte frå tilbydar (Telenor, Netcom, OneCall og heile hopprennet)
- Meir informasjon på Nkom sine nettsider
  - <http://www.nkom.no/teknisk/sikkerhet-og-beredskap/prioritet-i-mobilnettet/prioritet-i-mobilnettet>

Kommuneøvingar i fylkesmannen sin regi

2007 – 2008: Øving Skred-07, Øving TYR 2008, Øving Raumabanen

2009 – 2011: Table top øvingar. Atomberedskap og mediehandtering

2011: Øving Kraft-Ekom-Veg (Sunndal og Kristiansund)

Krav til fylkesmannen: Øving i kvar kommune i løpet av fire siste år

Krav til kommunen: Øving annakvart år ...

2012: Øving Mørejarl 2012 (Aukra, Fræna, Molde og Rauma)

2012: Øving Fårikål – måndag 24. september

2013: Øving Fårikål – måndag 28. oktober

2014: Øving Fårikål – måndag 29. september

2015: Ingen øving planlagt ...

Men: Vi er med på kommunale initiativ!

Ordførardag

- Blir gjennomført i Molde 12. november
- Målgruppe: nyvalde og nygamle ordførarar og varaordførarar
- Seminardag om ordførarrolla i krisehandtering
- Erfaringsdeling som bærebjelke
- Grunnkurs i kommunal beredskapsplikt
- Sannsynlegvis litt medietrening
- Invitasjon kjem etter ferien.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Åkneskonferansen 2015 vert arrangert i Geiranger 26. og 27. august. Konferansen skal gjere opp status for 15 års arbeid med risikokartlegging, overvaking og beredskap mot fjellskred og flodbølger. Blikket blir også retta framover, mot målet om å oppretthalde trygge samfunn i overskudeleg framtid.

NORGE

OSLO

Informasjonsberedskap og krisekommunikasjon

Tema for diskusjon i grupper:

- Status i egen kommune; planverk og erfaringar
- Behov for styrking av planverk, organisering, trening
- Forslag om konkrete og gjennomførbare tiltak
- Eventuelt ...